
LibEcon

A RESEARCH STUDY INTO INTERNATIONAL LIBRARY ECONOMICS

Pascale VAN DINTER

Wetenschappelijk medewerker van DWTI

LibEcon: een Europees project om bibliotheek-statistieken te systematiseren

In het kader van LibEcon wordt in een aantal landen in en buiten Europa door een netwerk van landencoördinatoren jaarlijks informatie verzameld over de verschillende types van bibliotheken: de nationale en openbare bibliotheken, bibliotheken van universiteiten en hogescholen, speciale bibliotheken zoals medische, kunst- en overheidsbibliotheken... De informatie behelst zowel de collecties als de diensten, de gebruikers, het personeel, de uitgaven en de inkomsten.

Deelnemers aan het project zijn niet alleen de landen van de Europese Unie, maar ook Oost-Europese landen, Noorwegen, IJsland Zwitserland, en niet-Europese landen zoals bv. Australië, Nieuw-Zeeland, Canada, de Verenigde Staten, Japan, Mexico, Turkije, Noord-Korea en Rusland.

Het project loopt sinds meer dan vijftien jaar en zal door de Europese Unie nog gesteund worden tot in juni 2004.

Een internationale databank

De gegevens worden verzameld met behulp van gestandaardiseerde vragenlijsten om degelijke vergelijkingen te kunnen maken tussen de verschillende landen, en worden centraal bijgehouden in het Britse *Institute of Public Finance*.

Op de Libecon-website (<http://www.libecon.org>) kunnen alle nationale gegevens per bibliotheeksector opgevraagd worden van 1990 tot 2001. Op een gebruiksvriendelijke manier kan men voor een bepaalde indicator bijvoorbeeld een kaart genereren met de score per land, of tabellen en grafieken aanmaken.

Waarom bibliotheekstatistieken verzamelen?

De overheid, journalisten en wetenschappers kunnen interesse hebben voor basisgegevens over

bibliotheken: beleidsmakers kunnen met dergelijke statistieken op nationaal vlak bijvoorbeeld bepaalde beslissingen onderbouwen. Het zijn echter vooral de bibliotheken zelf die er belang bij kunnen hebben dat deze gegevens bekend zijn. Op die manier worden hun activiteiten immers meer voor het voetlicht gebracht. Met cijfers kan het belang aangetoond worden van de dienstverlening van de bibliotheek: " X.000 mensen in België lenen boeken in bibliotheken ", " Jaarlijks worden X.000 werken aangekocht voor de lezers ", ...

Bovendien kan voor een bepaalde bibliotheek een vergelijking van de gegevens een ideaal instrument zijn om aan te tonen ze meer financiële middelen nodig heeft.

Nood aan standaardisatie

Dergelijke vergelijkingen zijn echter maar mogelijk als men met gestandaardiseerde gegevens werkt en op voorwaarde dat deze gegevens gepubliceerd worden, twee aspecten van het LibEcon-project: gestandaardiseerde gegevens zijn immers beschikbaar voor een groot aantal landen en gemakkelijk toegankelijk via de website. De LibEcon statistieken zijn gebaseerd op de ISO-normen 2789 (International Standard on Library Statistics) en 1162 (Library Performance Indicators), en op het werk van IFLA en UNESCO.

LibEcon in België

In België coördineert de Dienst voor Wetenschappelijke en Technische Informatie (DWTI), een dienst binnen de Programmatorische Overheidsdienst (POD) Federaal Wetenschapbeleid, het verzamelen van de gegevens uit de verschillende sectoren.

Deze dienst werkt hiervoor samen met de coördinatoren van bibliotheken van de federale overheid en de gemeenschappen:

Nationale bibliotheek

Binnen de Koninklijke Bibliotheek van België zorgt een contactpersoon voor het leveren van gegevens over de Belgische nationale bibliotheek.

Universiteitsbibliotheken

In de Vlaamse Gemeenschap verzamelt het Vlaams Overlegorgaan inzake Wetenschappelijk Bibliotheekwerk (VOWB) de gegevens van de universiteitsbibliotheken. Deze organisatie coördineert en ondersteunt ook het wetenschappelijk bibliotheekwerk in Vlaanderen.

De tegenhanger in de Franstalige Gemeenschap is de *Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique* (CIUF), die o.a. het onderzoek en de projecten van de universiteitsbibliotheken coördineert, en hen vertegenwoordigt in verschillende nationale en internationale organisaties.

Openbare bibliotheken

In de Vlaamse Gemeenschap brengt de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheekwerk van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur), de gegevens van de openbare bibliotheken bij elkaar.

De coördinator in de Franstalige Gemeenschap is de *Service de la Lecture Publique* van het *Ministère de la Communauté française*.

Speciale bibliotheken: overheidsbibliotheken

Hoewel sinds 2000 gegevens van de bibliotheken van de federale wetenschappelijke instellingen actiever verzameld worden en sinds 2003 de bibliotheken van de federale overheidsdiensten meewerken, is de groep nog niet representatief genoeg om de gegevens op internationaal niveau door te geven.

Daar de kwaliteit van de Belgische gegevens niet echt voldeed heeft de DWTI in februari 2002 een werkvergadering over bibliotheekstatistieken ge-

organiseerd in de Koninklijke Bibliotheek van België. Tijdens deze vergadering werd aan de verantwoordelijken voor bibliotheekstatistieken meer informatie bezorgd over het LibEcon-project en werd vooral geprobeerd meer sectoren en bibliotheken erbij te betrekken. De Europese projectmanager was speciaal naar België gekomen om de deelnemers te informeren over het belang van het LibEcon-project, de doelstellingen en de resultaten. Bovendien gaf hij enkele raadgevingen voor goede praktijken in verband met het verzamelen en publiceren van bibliotheekgegevens. Tijdens deze vergadering werd ook een stand van zaken gegeven over de Belgische bibliotheken en nagegaan hoe de situatie verbeterd kan worden.

Het grootste probleem voor België is dat de gegevens door LibEcon op nationaal niveau worden gepubliceerd, maar in België grotendeels op gemeenschapsniveau worden verzameld. Als een bepaalde sector in één gemeenschap niet deelneemt, worden de gegevens uit de andere gemeenschap dus niet gepubliceerd in de LibEcon-databank. Wel werd op de LibEcon-website voor België onlangs een subniveau voor de gemeenschappen ingevoerd voor de openbare en de universiteitsbibliotheken, zodat hiervoor afzonderlijke gegevens voor de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap beschikbaar zijn. Vóór die opsplitsing gebeurt moeten wel alle gegevens op nationaal niveau doorgegeven zijn.

De toekomst

Nieuwe uitdagingen liggen in het kwantificeren van elektronische transacties en diensten, en de interpretatie van die gegevens in verband met hun maatschappelijke en economische impact.

Voor meer informatie kan u contact opnemen met Pascale VAN DINTER, wetenschappelijk medewerker van de Dienst voor Wetenschappelijke en Technische Informatie en LibEcon-landencoördinator voor België.

E-mail: Pascale.Vandinter@stis.fgov.be

Website DWTI: <http://www.stis.fgov.be>

Website LibEcon: <http://www.libecon.org>

SURVEY
DATABASE
NEWSLETTERS
SOURCES
CONTACTS
LINKS

LIBECON.ORG
A research study into international library economics

FEATURES

Survey ⌵

Access the latest questionnaires for the survey.

Database ⌵

Generate maps and tables online using the project database.

Newsletters ⌵

Discover the latest research developments.

Sources ⌵

Access the database of statistical sources of contributing countries.

Contacts ⌵

Database of contributors to the LibEcon surveys.

Links ⌵

Links to relevant information and websites from the internet.

NEWS

[LibEcon newsletter available](#) NEW

The latest LibEcon newsletter is available from this website and includes summary data from the financial year 2001, profiles of individual countries and an article on performance measurement in Romania.

[Summary data from LibEcon surveys for the financial year 2001](#) NEW

Data from the recent LibEcon survey covering the years 1997 to 2001 is included in the following summary. Based on returns at 31st July 2003 grossed up for National and Public Libraries and based on initial returns for Tertiary, School and Other Libraries grossed up using the trends for the previous 5 years. This data will be entered in the on-line database by the end of September 2003. [Click here for more details.](#)

[Comparative downloadable files now available.](#) UPDATE

Using the latest survey data, up to the year 2001, individual files are now available enabling easy and flexible comparison and investigation of the database with chart or ranked outputs. [Click here](#) to access the comparative databases.

[Developments in Libraries in Romania.](#)

A report covering major developments in library statistics, information usage and performance measurement in Romania 1998-2002. [Report](#)

[LibEcon2000 Millennium Study - Library Economics in Europe](#)

[Click here to access the LibEcon2000 Millennium Study.](#)

[About the LibEcon project.](#)

The LibEcon project uses internet communications to develop a continuously updated database of library activities and associated costs in the context of their national economies. LibEcon is a project funded by the European Commission DG Information Society www.cordis.lu/ist/ka3/digicult/home.html under the 5th Framework Programme for research.

LibEcon works through a network of country coordinators to collect statistical data on libraries of all types in a standardised way using its own questionnaire which is based on the ISO 2789 standard International Library Statistics [2003] and ISO 11620 [Library Performance Indicators]. The data is validated, standardised for an international audience, rapidly published on the web, commented to draw attention to key trends and publicised widely.

The study adds value to the original source material by making it accessible, transparent and useful. For more details click [here](#).

www.libecon.org is an online international library resource designed and maintained by the Institute of Public Finance Ltd and funded by the European Commission.

Copyright IPF © 2002

* * *